

El llenguatge col·loquial dels informatius de RAC1

JAUME SALVANYÀ <jsalvanya@gmail.com>

Són les dues del migdia: faig una pausa per dinar i per informar-me una mica del que passa al país i al món. Em connecto a RAC1, on fan el 14/15, un informatiu conduït per Laura Rosel que en quinze minuts em posa al dia amb les notícies ben mastegades i amb les declaracions justes per a completar el que cal saber. I a més a més, cuinat amb un llenguatge desimbolt per fer-ho fàcil de digerir.

Un dels trets que caracteritzen RAC1 és el tarannà distès de la seva programació. Això, en el terreny lingüístic, es tradueix en un model viu, àgil i col·loquial. I, tot i que un informatiu és segurament l'espai de màxima formalitat d'un mitjà de comunicació, si entenem aquesta formalitat com a rigor (ha de ser directe, precís, objectiu, prudent quan cal, etc.), em sembla que això no exclou que pugui fer servir un llenguatge més informal que conformi un discurs planer.

La llengua utilitzada en ràdio i televisió s'ha anat col·loquialitzant progressivament amb el pas dels anys. Una tendència que va començar amb els magazins i programes d'entreteniment, que va continuar amb els esports i que ara ha arribat també als informatius. Transcripció a continuació unes quantes mostres, marcades en negreta, d'aquesta aposta per la llengua col·loquial que fan en l'informatiu del migdia de RAC1. Malgrat que és un seguiment discontinu corresponent a la primera meitat de l'any 2013, crec que és prou il·lustratiu. És especialment destacable l'ús de les frases fetes integrades en l'encapçalament de moltes notícies.

- 9/1: Josep Antoni Duran i Lleida **fa muts i a la gàbia** i deixa en mans de la portaveu del partit, Marta Llorens, el difícil paper de donar explicacions pel cas Pallerols.
- 15/1: **Tants caps, tants barrets.** Els partits que estan a favor del dret a decidir han presentat fins a quatre propostes diferents per plantejar la declaració de sobirania...
- 15/1: Mentre que els ecosocialistes i la CUP estan oberts a entendre's amb els partits que donen suport al Govern, els socialistes continuen **fent el ronso** per avalar el dret a decidir.
- 7/2: Rajoy va a Brussel·les **amb la cua entre les cames.**
- 7/2: Un informe policial vincula Oriol Pujol amb negocis en què s'hauria embutxacat diners **d'estranguis.**
- 5/3: CiU i Esquerra **fan com si sentissin ploure i tiren milles** amb l'aposta del procés sobiranista.
- 5/3: Hi ha un centre de Terrassa [...] que el curs que ve **plegarà veles.**
- 3/4: Des de l'oposició acusen Artur Mas de **no haver-se arremangat** després d'aquests cent dies, i la prova és que encara no hi ha pressupostos.

- 3/4: El president espanyol ha comparegut després de dies i dies **sense dir ni piu.**
- 9/4: El dret a decidir és **una pedra a la sabata** no sols del PSOE; també, i sobretot, del PP.
- 9/4: **Clatellot** judicial al Partit Popular per l'ERO a TeleMadrid.
- 14/5: Madrid i Extremadura **es passen pel clatell** la calma que Mariano Rajoy els demanava ahir mateix.
- 4/6: Diversos representants de l'anomenat sector més catalanista del PSC [...] **mouen fitxa per picar el crostó** a l'alcalde de l'Hospitalet de Llobregat.
- 17/6: Avui la direcció convergent **fa mutis** i no vol replicar les declaracions contundents dels socis, que ahir van denunciar que Josep Antoni Duran i Lleida se sent amenaçat per discrepar del procés sobiranista.
- 21/6: El Govern espanyol vol **passar la moto-serra** a les autonomies per posar fi a les duplicitats. Proposa que la Generalitat **es carregui** organismes com el Síndic de Greuges o el Servei Meteorològic de Catalunya.
- 2/7: Alícia Sánchez-Camacho **pica la cresta** al PP d'Altafulla per haver comparat la constitució de l'Assemblea Nacional Catalana amb un míting nazi.
- 2/7: Els comerciants de Sabadell **treuen foc pels queixals** amb el polèmic vídeo «Compra en Sabadell», que corre com la pólvora per internet.
- 3/7: [...] Un altre cop el govern de Rajoy ho ha aprovat **per la porta del darrere.**
- 8/7: Adolf Todó **s'espolsa les puces** i diu que tota la culpa del forat de Catalunya Caixa la té la direcció anterior.
- 11/7: Els infermers i els metges de la sanitat pública, tot i les retallades de pressupost i de sou, estan aconseguint mantenir el llistó tan alt com estava. **La prova del cotó** és l'opinió dels pacients, que de mitjana posen un 8,5 a l'atenció mèdica.

Tots aquests exemples donen una idea del model lingüístic pel qual aposta l'emissora. És cert que en cada cas trobaríem alternatives no tan informals per a dir el mateix: *mantenir silenci* en comptes de *fer muts i a la gàbia*; *contrariat* en comptes de *amb la cua entre les cames*; *tancar* en comptes de *plegar veles*; *ser una nosa* en comptes de *ser una pedra a la sabata*; etc. El missatge ens arribaria igual, però segurament es perdria la força comunicativa que té el gir col·loquial que han fet servir. Em sembla un encert, doncs, que presentin la informació amb pinzellades d'expressions que són habituals en les converses informals. Crec que això crea un vincle de proximitat entre la ràdio i l'oient que fa que aquest últim s'hi senti més identificat. ◆